

ASMANIN EKOLOJİK İSTEKLERİ

1) İKLİM

Sıcaklık

Yağış

2) YER, YÖNEY

3) TOPRAK

Başlıkları altında incelenecektir.

İklimi Oluşturan Etmenler

Sıcaklık

Asmada sürgün gelişmesi 10 °C ve üzerinde olması sebebiyle bir yerin bağcılık açısından uygun olması için yıllık sıcaklık toplamı ortalamasının en az 10 °C olması gerekir.

Sıcaklık Toplamı

Üzümlerin olgunlaşabilmesi için yıllık sıcaklık toplamının 900 gün-dereceden az olmaması gerekir.

Çok erkenci çeşitler : 900 – 1100 gün-derece

Erkenci çeşitler : 1100 – 1300 gün-derece

Orta olum çeşitler : 1300 – 1700 gün-derece

Son turfanda çeşitler : 1700 gün-dereceden daha fazladır.

Düşük sıcaklık

Vitis vinifera'lar kışın -15°C'e kadar soğuklara dayanabilmektedir. Vegetasyon dönemi içindeki düşük sıcaklıkların etkisi ilkbahar ve sonbahardaki don olayları şeklindedir.

İlkbahar Geç Donları

İlkbahardaki geç donlar asmalar için daha tehlikelidir. Yeşil aksam, -1 derecenin altındaki sıcaklıklardan zarar gördüğünden, uyanma ve sürme devresine gelen ve sık sık tekrarlayan geç ilkbahar donları belirli yerlerde bağcılığı kısıtlayabilmektedir.

Bağlarda mümkün olabildiğince budamayı geciktirme ve kış sonu / ilkbahar başlangıcında budama yapmak,

Sıra aralarının, olası dondan hemen önce nemlendirilecek şekilde sulanması da dondan korunmayı sağlayabilir.

İlkbahar Geç Donlarından Korunma Yolları:

Vantilatörlerle havayı karıştırma:

Aşağı çöken eksi derecedeki hava ile üst katmanlardaki artı dereceli havayı karıştırarak, sıcaklığın sıfırın altına düşmesini önlemeye yönelik olarak, hava karıştırıcı vantilatörlerin bağlarda kullanımı

Sonbahar Erken Donları

Ülkemizin özellikle İç ve Doğu Anadolu bölgelerinin 1500 m'ye kadar yüksekliğe sahip olan kesimlerinde, sonbahar erken donları bağlarda henüz tam olarak olgunlaşmamış ürüne ve sürgünlere zarar vermektedir.

Korunma yolları:

İlkbaharda geç çiçek açan, ürünlerini olgunlaştırmak için daha düşük sıcaklık toplamına ihtiyaç duyan üzüm çeşitlerini yetiştirmek, Erkencilik sağlayan Amerikan asma anaçları kullanmak, Bağları meyilli alanlarda kurmak, Bağlarda yüksek terbiye sistemlerini uygulamak, Dengeli bir sulama ve azotlu gübreleme rejimi uygulamak suretiyle sonbahar geç donlarından korunmak mümkün olmaktadır.

Bu önlemlerin yanısıra , ilkbahar geç donlarından korunmak için yukarıda uygulaması önerilen doğrudan etkili önlemler sonbahar geç donlarından korunmada da aynı ölçüde etkilidir.

YAĞIŞ

Kumlu topraklarda, toprak derinliği az ise veya yazın çok sıcak rüzgarlar esiyorsa, sulama yapılmadan verimli ve kaliteli bir sofralık üzüm yetiştiriciliği düşünülemez. Sulu koşullarda çok yüzlek topraklarda bile bağcılık yapılabilir.

YER, YÖN, DENİZE YAKINLIK VE YÜKSEKLİK

Yetiştirilecek üzüm çeşidi ile ilişkili olarak yer ve yöne dikkat edilmelidir. Denize yakın güney yamaçlar sofralık üzüm yetiştiriciliği için uygun sahalardır. Çeşitlerin farklı yüksekliklerde yetiştirilmesi olgunlaştırma süresini ve ürün kalitesini önemli oranda değiştirir. Yön arazinin şekli ile ilgili bir problem yoksa en iyi güneşlenmenin sağlandığı kuzey-güney doğrultusunda olmalıdır. Sürekli ve şiddetli esen rüzgarların olduğu yerlerde telli terbiye sistemleri hakim rüzgar yönüne paralel yapılmalıdır, böylece iyi havalanma ve rüzgardan az zarar görme gerçekleşir. Küçük arazilerde tarlanın uzun kenarına paralel sıralar oluşturulur. Çok meyilli yerlerde erozyonu azaltmak ve işlemeyi kolaylaştırmak için tesfiye eğrilere paralel sıralar oluşturulmalıdır.

TOPRAK

- Üzüm, toprağın yapısına, Ph'sına (5,5-8,5), eğimine bağlı olarak değişik topraklarda kültürü yapılabilir.
- Toprağın, iyi havalanmış, su tutma kapasitesi yüksek olmalı ve 90 cm'lik seviyesinde sert bir tabakanın olmaması gerekir.

Bağcılık uzun yıllar süreceği için toprak şartlarını çok iyi irdelemek gerekir (bünyesi, kimyasal yapısı ve biyolojik verimliliği)

Kumlu, çakıllı topraklar; erkencilik için elverişlidir.

Ağır killi topraklar; düşük kaliteli fakat bol miktarda üzüm alınır.

Tınlı topraklar; verimli ve kaliteli ürün için en uygun topraklardır.

Kireç oranı yüksek olan topraklarda; verim çok yüksek olmaz, fakat üzümleri kalitelidir.

Total kireç oranı % 60'a kadar çıkan topraklarda bile, Fercal, 41B gibi anaçlar kullanılmak suretiyle bağcılık yapılabilir.

Genel olarak sofralık ve kurutmalık çeşitlerde sıra aralık mesafesi geniş (2.8- 3.5 m x 1.8-2.5 m) bırakılmaktadır.

Genel olarak sofralık ve kurutmalık çeşitlerde sıra aralık mesafesi geniş (2.8- 3.5 m x 1.8-2.5 m) bırakılmaktadır.

- Orta mevsim ve geçici çeşitler için verimli alüvyal topraklar sofralık üzümlerde tercih edilir.

Tuzlu Topraklarda, Bağcılık Yapmaktan Kaçınılmalıdır

Yerli asmaların tuza dayanım durumları, Amerikan Asma Anaçlarından daha iyidir.

• Amerikan asma anaçlarından da 41B çok duyarlı olduğu halde, 1616C anacı tuza daha toleranttır.

• Yerli asma çeşitlerinin (Vitis vinifera) ve özellikle bunların arasında Razakı'nın; 99R, 41B ve 5BB anaçlarına göre tuzlu koşullara daha iyi tolerans gösterdiği kanıtlanmıştır.

Sofralık Üzümlerde Aranılan Özellikler

- Salkımlarının büyük ve gösterişli,
- Tanelerinin seyrek ve iri, ince kabuklu, sulu ve şekerli, çekirdeksiz veya çok küçük çekirdekli olması,
- Uniform renk oluşturması,
- Tane sap bağlantısı kuvvetli, nakliyyeye uygun olması,
- Çatlamayan tane kabuğunun olması,
- Beyaz çeşitlerde yanık renk olmaması arzu edilmektedir.

SOFRALIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ

BÖLGELER	ÜZÜM ÇEŞİDİ
Marmara	Alphonse Lavallee, Cardinal, Hamburg Misketi, Çavuş, Hafızali, İtalya, Müşküle, Razakı
Ege	Alphonse Lavallee, Cardinal, Hamburg Misketi, Pembe Gemre, Sultani Çekirdeksiz, İtalya, Razakı
Karadeniz	Hamburg Misketi, Çavuş, Hafızali
İç Anadolu	Alphonse Lavallee, Hamburg Misketi, Hafızali, İtalya, Kadın Parmağı, Razakı

Akdeniz	Trakya İlkeren, Alphonse Lavallee, Cardinal, Hönüsü, Yalova İncisi
Doğu Anadolu	Karaerik, Tahannebi, Şilfoni
Güneydoğu Anadolu	Hönüsü, Ağ Besni, Dımışkı, Tahannebi

ÇEŞİT SEÇİMİ

Bağ tesisinde çeşit seçimi en önemli aşamalardan biridir. Uygun olmayan çeşit seçimi halinde tesisin yenilenmesi gerekebilir.

Çeşit öncelikle yöre iklimine iyi uymalıdır. Örneğin sıcaklık toplamı düşük yerlerde geçi çeşitlerle çalışılırsa, üzümler olgunlaşmaz, sonbaharın ilk donlarından zarar görür.

Bu konuda toprak yapısı da belirleyicidir. Sıcak yörelerde, taban topraklarda kurutmalık çeşitler, serin yörelerde kıraç ve fakir topraklarda kalitenin önemli olduğu sofralık ve şaraplık çeşitler daha öne çıkar.

ÖNEMLİ BAZI SOFRALIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ

Beyaz Çeşitler	<u>Erkenci</u>	Renkli Çeşitler
Superior Seedless Yalova İncisi		Trakya İlkeren Cardinal Flame Seedless
	<u>Orta Mevsim</u>	
Samancı Çekirdeksiz Mevlana Razakı Italia		Michele Palieri Hamburg Misketi Alphonse Lavallée Royal
	<u>Orta Geççi</u>	
Ata Sarısı		Red Globe Pembe Gemre Crimson Seedless